١٢٨١–ՃԵՄԱԶԻԼ ԷՎՎԵԼ–Վ–ԱԼԱԹՈՒՐԳԱ

ԱԱԳԻՐԱՆԿԱ–8–ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ–1864

ԾՆ ԻՐԻՆՃԻ–ՍԿԶԲ ՆՈՒՄԵՐՈ–568–ՃՈՒՄԱԱ ԵՐԹԵՍԻ–26–ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ–1864

ՄԷՃՄՈՒԱՑԸ

ՀԱՎԱՏԻՍ

Իշխում՝ Մէճմուայը Հավատիս, հեր հոգիթա ճուամա էրթէսի կիւնէրի տաղաթ ըլաճագ տրը։

Սենեսի բէշին օլարագ	140	ղուրուշ
Ալթը այլուղը քեզալէք	70	„
Իւշ այլուղը քեզալէք	40	„
Վէ պիր նումերօսու	3	

Տարեսար իշխուն պէհէր նումերօսունա փոսթամա-նէ նիզամը մուճիլինճէ իւճրէթի ալընաճաղը խաս-գեթէն պէյան օլունուր։

Իլանաթըն պէհէր սըրասը պիր տէֆալէգ 3 պշ.
Իքի տէֆա իշխուն պէհէր տէֆասընա . . 2 „
Իւշ տէֆա իշխուն պէհէր տէֆասընա . . 1½ „
Իւշ տէֆատան զիատէ օրան, վէ զայէթ ուզուն իլանաթի իշխուն այրըճա բարարլըգ օրունուր։
Տարեսան կէլէն մէքթուպ վէ իլանաթըն բոսթա մէսարիֆլէրի, կէ ծառէրէնլէրին իւզէրինէ օրուզաս-պաս մահալատէ պէյան օրունուր։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԷԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷՔ ՄԷՎԱՏՔԸ ՆԱՓՈՒԱՅԸ ՍԱՅՍԻՐԷՅԷ ՄՈՒՈՒԹԱԼԻՊ ՊԱԶԷԹԱ

ԱՍԻԹԱՆԷ 26 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

Իթալիա մէսէլէսինէ տայիր միւ-թալաալարտան պաշգա, պու տէֆա Իւրոբատան մուհիմ պիր մալիւմաթ ալընամամըշ օլաուզունատան, պունուն իլէ պէրապէր պու մէսէլէյի միւհիմ մէ հագգընատա էա շիմոի վէ էա սոզ-բա, կէնիշ մալիւմաթլար վէրիլմէք լազըմ կէլէճէյինտէն, շու հավատա-սիզլէք էանասընը այնը ֆըրսաթ տատ իտէրէք, պու տէֆա պէր վէճհը ա-թի միւսարաաթ իտէրիզ։

ԻԹԱԼԻԱ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Խայլը սէնէլէրտէն պէրու զաղէ-թամընդատ ահվալը Իւրոբատան պահս իտէկէլիպ, պունլարը օղուլյուպ տա տըգգաաթա շայեան պուլյուրանլար հիչ օլմադատա շու գաատրինը տանա-մըշլար զանն իտէրիզ քի, միւս-տէթը մէսիտէտէն պէրու Իւրոբա-նընն ահվալի պաշգա պիր շէյ տէյիլ տիր իլա պիր մէսէլէ զուհուր իթ-տիքատ, օնու հալը իտէմէյիպ, պաս-տըրմադ, էա գաբաթմադ, թա պիր պաշգասը զուհուր իտինճէյէտէք, վէ էէնիսի զուհուր իթտիքատ, էսկիսի-նի ունութմադ։

Մէսէլէ սիլսիլէլէրի պու վէճհ ի-լէ հալբալանա հալգալանա պու տէ-ֆա կէլիպ Իթալիա մէսէլէսինէ տա-յանմըշ տրը, վէ օր վէճհ իլէ, պու մէսէլէ սիւնէտանընը էն պէօյիւք մէ-սէլէսի տիր տէյէնլէր, հագգանիկէթ-տէն պայիս տէյիլլէր տիր։

Օգուստանլարըմըզա շուբաստ տախի քէզալէք բանա մալիւմ տիւր քի, Իւ-րոբա մէսէլէլէրինին էքսէրի, էսկիլէք վէ էէնիլէք միհվէրլէրի իւզէրինատ սօլաշըպ տուրուպ, պիրի օ պիրինէ հէնիւզ զալէպ իտէմէյինտէն, հէր պիր շէյատ օնա կէօրէ նամալիւմատ գարար վէրիր։

Վէ վագտա էսկի ուսուլ իլէ էէ-նի ուսուլ, պիր պիրի մուվաճէհէ-սինատ միւճէրրէտ շու իւչ հալին պի-րինատ միւշահէտատ իտէրիզ։

Իէր վար քի, էսկիլէք էէնիլէյէ քեամիլէն զալէպ իտիպ, էսկիսի պիւթիւն պիւթիւնէ պաթըրմըշ վէ մահվ իթմիշ կիպի տիր։

Իէր ատ վար քի, (վէ էն չօղու վէ էն միւթէնասը տա պու տուր.) էսկիլէք վէ էէնիլէք պիր պիրի մուվա-ճէհէսինատ էքիսի տախի տիրի, պէր-հայաթ վէ այագտա օլուպ, պիր պի-րինէ գայիմ օլուրլար, վէ պիր պիրինի էէնիմէղէր, պիր պիրինէ կէօղ գա-բարլար, վէ եախօտ պիր պիրինի կէօրմէզ իքատէն կէլիրլէր։

Պու իւչիւնճիւ հալին էն պէօյիւք թէճէսսիւմիւ, չօղատան պէրու Իթա-լիա գըթասընտա իտի։ Օրատա պիր թէրաֆտան էսկիլիսի մուհաֆաղա ի-տէն Ռաբալըգ հէնիւզ հէր հուգու-գու իլէ այագտա. օրատա թէքրար էէնիրիի իսթիսհատ իտէն գօճաման պիր Իթալիա տէվլէթի, հէր գուվվէթի իլէ քէզալիք այագտա. վէ պիր պիրի մուվաճէհէսինատ, եախօտ տահա տօղ-րուսու պիր պիրի իչինտէ սապիթ պուլունուգլարը աշիքեար տրը։

Իէր Իւրոբա բօլիթիգասը, այնը օ թապիպ կիպի իսէ քի խասթանընն պիր ազասընին գանգրէնա օլուզունու-բայէլայն կէօրիւպ, ֆագաթ քէսմէղ, եախօտ քէսիլմէղ օլուզու-չիւն, գաբաթըճը մուալիճէլէր վէրիպ իսասթայը ավընորըմագտա օլուր, էյէր Խօմա իլէ Իթալիա, պէնզէրսէլէր օ ի-քի խասիմէ, քի գուվվէթտէ պիր օր-տուգլարընտան, պիր պիրինի էէնէ-մէյիպ, պիր պիրինի էէրէ չարբմագ իչիւն, պիր ֆըրսաթ վէ պիր զաաֆ վագթը կէօզէթիրլէր. պէօյլէ տէ օր-սա, պու հալէրին իքիսի տախի մու-վագգաթ օլուպ, վագթը կէլտիքատ, էա օ գանգրէնա օլան ազա պիւթիւն պիւթիւնէ քէսիլճէք, էա իքի խաս-մին պիրի օ պիրինի էէրէ չարբաճագ, էա էօղսա մէմուլին զայրի պիր գէրէշ իւսթէ կէլէրէք, էա գանգրէնա տէֆ օղաճագ, էա տա թէրաֆէյն պիր պի-րի իլէ պարըշաճագ. վէ սուլհ օղա-ճագլար։ Իթալիա հալատիսլէրի աշի-քեար կէօսթէրիրլէր քի էա Իթալիա իչիւն պու գրիզ վագթը կէլմիշ տիր, էա տա թէքրար Իւրոբա մուվաճէ-հէսինատ պիր պէօյիւք գօմէտիա օյ-նաթըլը։ Պունու իլէրիւտէ կէօրիւ-րիւզ, ըստիպ հէր հալատ, Իթալիա մէսէլէսի ասրըմըզըն էն պէօյիւք մէ-սէլէսի օլուզունատան, վէ պունուն հալի իլէ ասլը իքինճի վէ իւչիւն-ճիւ բատէտէ օլան մէսէլէլէր անինատ վէ բէք գօլայ հալ օլապիլէճէյինտէն, վէ նիչէլէրէ տախի էմտալ վէ իպրէթ օղաճաղընատան, պահսրմըզ հէր նէ մէր-թէպէ ուզուն տա օրա եինէ պու մէսէլէնին բուհունու, օգուստանրը-մըզա թէմամի իլէ վէ պիլէթրաֆ թէֆհիմ իթմէք ֆարզընատան գուր-թուլամայըզ։

Ինան, թապիաթ հալինատ քէնտի քէնտինէ, քէնտինէ տայիր թէֆէք-քիւրլէրէ զահիպ օրա, հայրէթ վէ խսթիղրապա կիրիֆթար օլուր. քէն-տիսի հէր նէ մէրթէպէ ադլ վէ գուտ-րէթ մալիք օրա, աշիքեար կէօրիւր քի, պուլունուզու շու ուլու տիւն-եայը վէ քեայինաթը չէվիրէն վէ ի-տարէ իտէն, վէ քէնտինինքինտէն տա-հա չօգ պէօյիւք վէ հատտա իւ հիսա-պա կէլմէզ տէրէճէտէ պէօյիւք պաշ-գա պիր ագլ վէ պիր գուտրէթ տա-հա վար. նէ մինասիպէթի, վէ նէ իւլֆէթի օղաճագ էօյլէ իսէ, քէնտի-նին, քէնտինէն պու տէրէճէտէ էք-պէր օրան ադլ վէ գուտրէթլէ։

Թա էն էսկի վագթթլարատան պու-անէ կէլինճէյէտէք, պուլունմուշ տուր էօյլէ ֆէյլէսօֆլար, էօյլէ ա-լիմլէր, եախօտ ֆէյլէսօֆ վէ ալիմ զանն օլունանլար, քի ինսանըն թա-պիաթտէն խարիճի իլէ օղաճագ շու մինասիպէթ վէ շու իւլֆէթի հագ-գընտա պիրէր թարիգ իրայէ իտիպ, քէնտիլէրինէ քիւլլի թապիլէր տախի պուլմուշլար տրը։ Լաքին ֆէյլէսօֆ էա ալիմ, պունլար ինան օլուպ, քէնտի ագըլարընա կէօրէ ֆէթվա վէրմիշ օլուզուգլարընտան, իլէրիւտէ տահա պիր ագըլըսը զուհուր ի-տիպ, քէնտինտէն էվվէլ կէլէնի ճէրհ իտէրէք, քէնտիսի էէնի պիր ուսուլ վէ թարիգ իրայէ իթմիշտիր. վէ պու վէճհ իլէ քիմ պիլիր գաչ պին սէնէլէրտէն պէրու. ֆէյլէսօֆ ֆէյլէ-սօֆ իւզէրինէ, վէ ալիմ ալիմ իւզէ-րինէ զալէպ իթմէքտէ տիր. պու-նուն նէթիճէսինին նէ վագթթ կէլէ-ճէյինէ ասլա պիր իւմիտ քէօչէսի վէ պիր ալամէթ կէօրիւնմէյէրէք։

Պունլարըն եանընտա վագթթ վա-գթթ պաշգա պիր ճինս թարիգ վէ ուսուլ կէօսթէրիճիլէր տախի զու-հուր իթմիշ տիր. լաքին պունլարըն-քիսի ագլ վէ գուտրէթ իլէ ահլի, իլա էէրի կէօյիւ եարատան վէ տահի-պի քեաֆֆէլի քեայինաթ օլան Ադգ Թատալանընն իլհամ իլէ օլուպ, հաթ-թա պունլարըն ինանըգլարընա պա-գըլա, մեղքիւր ֆէյլէսօֆլար վէ ա-լիմլէր միսիլլու, ինանլարըն էն ա-գըլըլարընտան վէ էն գուտրէթլու-լէրինէտէն տէ տէյիլլէր տիր։

Պունլարա էէյլամպէր իսմի վէրիլ-միշ տիր. քի խապէր կէթիրմէք տէ-մէք տիր. պունլար քէնտի ագըլարըն-տան վէ ֆիքիրլէրինէտէն պիր շէյ տէ-մէյիպ, Ադգ Թատալանընն միւբատ-լէրինի ինանլարա պէյան իթմէք իչիւն պիրէր վասէթա ինթիսապ օլուն-մուշլար տրը, օ հալատ սէօզլէրինէ տախի Ալլահ քէլամը տէյի իթիբար օլունանէլմիշ տիր, վէ օ հալատ պունլարըն Թապիսի, Թապիաթը իլէ ֆէյ-լէսօֆ վէ ալիմլէրին Թապիսինատէն զիատէ պուլունմուշ տուր։

Ալլահ պիր օլուզունատան, քէլամը տախի պիր օղաճաղընատան, ֆագաթ պու բէյղամպէրլէր տախի պիրիպիրինէ մուզայիր պէյանաթ կէթիրմէքլէրին-տէ, պիրինին եալան վէ տիկէրինին կէրչէք օղաճաղը շիպհէսիզ իսէ տէ, պահսրմըզ պունատա օլմայըպ, եալան էա կէրչէք. հէր բէյղամպէրին եա-խօտ հէր բէյղամպէր տէնիզնին քէ-լամը, ագլի օլմատըղընատան, վէ իլհամ նէվինատէն պուլունուզունատան, տա-յիմա ագլէ մուզայիր եախօտ տահա սօղրուսու ագըլատան իսարիճ կէօրիւ-նիւրլէր. վէ պու վէճհ իլէ ֆէյլէսօֆ քի ագլի տիր, վէ բէյղամպէր քի նագլի տիր, հիչ պիր վագթթ պիր պիրի իլէ իմթիզաճ իսէ մէյիպ, տա-յիմա պիր պիրինէ մուզայիր վէ խա-սիմ պուլունմուշտուր։

Ալլ պու քի ալիմլէր վէ ֆէյլէ-սօֆլար Թապիպաթատան տրշարը ջէդ-մատագլարընտան, վէ Թապիպաթատան խարճ օլանը պիլէմէտիքլէրինատէն, վէ պիլմէտիքլէրի իչիւն Թանըրպ գապուլ տա իթմէտիքլէրինատէն, էա օ տուր քի Թապիաթատան խարճ պիր շէյ էօգ տուր, վէ օ վագթթ ալիմլէ-րէ վէ ֆէյլէսօֆլարա ինանմալը վէ Թապի օլմալը, էա էօղսա Թապիաթ-տան խարճ պիր շէյ վար տրը, վէ օ վագթթ պունու պէյան իսէն քէյ-զամպէրլէրէ ինանմալը վէ Թապի օլ-մալը։ Պունուն իքիսինին տրա էէրի օլմամըզ։ Լաքին ֆէյլէսօֆլարա ինան-սաք վէ թէպլիմ օլսադ, պիր ագըլատա իքի ֆէյլէսօֆ պուլմամաըզմըզատան, վէ պուլմայա տա պիր իւմիտիմիզատ օլմատըղընատան, հանկըսընա ինանմալը տէյի զինիլէր թէքրար գարըշաճագ. վէ նէ հաճէթ, իսպաթը տա մէյատան-տա տրը. էսկի վէ էէնի ֆէյլէսօֆլա-րըն, պիր պիրինի ճէրհ իթմէքտէն պաշգա պիր իշի օրմայըպ, պու կիւնքի կիւն 1864տէ զուհուրա կէլէն էն մէշհուր ֆէյլէսօֆուն եօլունա կիտէն վար իսէ, տէօրթ պին սէնէ էվվէլ կէլէն ֆէյլէսօֆուն Թարիգինէ վէ ուսուլինէ կիտէն տախի բէք չօղտուր։ Տէմէք տիր քի ֆէյլէսօֆլար, սաա-տէթը ումումիյէ իչիւն, հէնիւզ ու-մումինին մագսուրու օրմաճագ պիր աղ Թարիգ կէօսթէրէմէմիշլէր տիր. վէ կէօսթէրէճէքլէրի տէ նամալիմ տիւր. Ֆէյլէսօֆլար Թապիսթ տա-խիլինատ իսպաթսըզ պիր շէյ տէյի-մէյէճէքլէրինտէն, վէ իսպաթա տա հիչ պիր մուխալիֆէթ տայանամաղ օլուզունատան, Թապիսթատան խա-րիճ հագգընատա տախի պու իսպաթը պուլունճայտասը, Թէտախիւլատ պը-րագալըմ էօյլէ խսէ սոլիմլէրի վէ ֆէյ-լէսօֆլարը։

Գալը բէյղամպէրլէրէ ինանմադ։ Պունլարատա տա պիրպիրինէ մուզա-յիրէթ իտէն եօգ տէյիլ տիր. լաքին պիր Թէրաֆտան պունլարըն ադլը, ֆէյլէսօֆլարատան զայէթ վէ իֆրաթ աղ օլուպ, վէ տիկէր Թէրաֆտան Թապիլէրի տախի ֆէյլէսօֆլարընինտէն զայէթ վէ իֆրաթ չօգ օլուզունատան, չարնաչար իգբար իթմէլի-յիղ քի տիւնեատա հալա մէյատան պունլարատա տրը։ Հիչ օրմաղատա տարը-մըզատա օլուն հալա մէյատան պուն-լարատա տրը. վէ վագտա պունլարրն օլուզուզ պաղը մէվգիյէ ֆէյլէսօֆ-լուգատա այագ պաամըշ տրը, լաքին էքսէրիա էա միւսատատ վէ էա տա իլզմադ նէվինատէն օլուզունատան, մէյատան հալա քէնտիլէրինատ տիր։ Պաղէն տախի ֆէյլէսօֆլուգ թէպ-տիլ գրատֆէթէլ իչէրի կիրախինատէն, պու սըրատա զէմանէ ֆէյլէսօֆլու-զու, պունատան էվվէլքիլէրին քեաֆ-ֆէսինէ զալէպ իթմիշ տիր. վէ հագգանիկէթի իպթալ իթմէյէ-րէք, պունու ինքեար իսէմէյիպ։ Պու-զէմանէ ֆէյլէսօֆլուզու տէտախիմիզ, էվվէլքիլէր միսիլլու, բէյղամպէրլէ վէ մէղհէպէ մուզայիրէթ իթմէզ. հաթատա հէր բէյղամպէր վէ հէր մէղ-հէպ, ինանմանէ մագսուլատուր։ Ադգ մէղհէպ վէ հէր բէյղամպէր իլէ պէ-րապէր կիտէպիլիր. վէ նիհայէթ տէ-մէք իսթէր քի, մէղհէպ վէ ֆէյլէ-սօֆլուգ իքիսի պիր շէյ տիր. Մէղ-հէպ տէ գապուլ իսէր, պէօյլէ պիր ֆէյլէսօֆլուգ. մէղհէպ տէ տէր քի, սահիհ ֆէյլէսօֆլուգ, մէղհէպլէ պէ-րապէր տիր. լաքին զէմանէ ֆէյլէ-սօֆլուզու օ սահիհ ֆէյլէսօֆլուգ մու տուր. միւշքիլատ պունատատը. չիւնքի ֆէյլէսօֆլուգ, պէլի օտուր տէր, վէ մէղհէպ հէնիւզ հայրը, օ տէյիլ տիր տէր։ Պու ճիւմլէ իլէ պու էէնի ֆէյլէսօֆլուգ, պէօյլէ պիր շիրին վէ մէղհէպատատ վէ զայրը մէՀ...տատ

ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԲԱՀԱՏՈՒՐԻ ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՂԱՆԴԱՎՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ի Ս Ա Ա Կ Ի Ա Ն Ի Ն Ի Ն Ի

աղբնատան, շիմախիկք հավատիս տէրէ. ՀԷՍԻՆԱԷՆ պիտակ իմիսլար ճայիլ տեսիլ տիր։

ՐՕՄԱ. Իմաստնա ահռնամէսի մուճիպինճէ, Բաբանէն հիշ օրմազա 20 պին գատար ասքէրի, տօնանմասը վէ մարիէսի օրաճագատա տա, Ռօմատան կեղէն խապէրլէր, պուհնուն մուզայիրինի պէյան իտէրլէր, վէ էջլէ պիր հավատիս վար քի, Բաբա էէնիտէն ասքէր վէ կէմի թէտարիք իմիմէտիքտէն մատատա, օլանը տա պիւթիւն պիւթիւնէ տաղրթատագ, վէ տուա իլէ Ալահրն ինայէթի, վէ տինտարլարրն գալպինտէն պաշգա պիր շէյ իսմինատա իմիմէյճէք։

Պաղբարը պունու պիր միլիոն ասքերտէն գուվվէթլու պիր մէթանէթ տատա իտէրլէր, վէ տապլգարրնա նազարէն հագգարրը տա վար։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻԻԹԷՆԵՎԻԷ

Մըսրը վալիսի վալշանընրն մատերը միհմէրէմէլէրինէ, թէրատիը հաղրէթը Շահանէտէն Իմիրկէն միտաֆիրիանէսի հէտիսէ պույրուլտուղս պաղը զաղէթալէրատէ մուհարրէր տիր։

—Իտագրն եէրլէրատէն շու իֆրաթ թէէսսիֆ իտէճէք խապէրլէր տընը. պու կիւնէրատէ եաղմուրտուն քէսրէթինատէն տօրայը բամպուգ մահսուլու կէրէյի կիպի պօղուլմուշ օլուպ, պիր գաչ կիւն տահա եաղմուր տիւշէրսէ, քիւլի զիան օլաճաղընտան. էնը զատաթ տէրէճէյի նիհայէտէ խէրէճանատէ պուլունուր։

—Ինկիլիզ սէֆիրի Սըր Հէնրի Պուրը, Բարիսէ վասլ օլուպ. Ֆրանսա իսրիճիսէ նազարը միւսիւ Տրուէնտը Լիւի իլէ ուզուն պիր միւքեալեմէ խյէտիքատէն սօղրա, Օնարա ճանդիրինէ ազիմէթ իմիշ տիր։

—Օգաթիյէ եվրադ միւտիրի վէ մէքթուպճու մուտիրինի, իպզէթլու Էրզիթէվ էֆէնտիյէ, բիւթպէի սանիյէ ոլնիքը եվվել միւթէմայիղի թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

—Պիր միւտէթտէն պէրու, Պէյ օղլուն Բանկալթի ճատատէսինատէ, պա իրատէի սէնիյէ արադա վէ եաէա եօլարը մանէթազամ եաբըլըպ իսիթամ օլուս. վէ կաղ ֆէնէրլէրի տախի վաղ օլանտրադ, պունատան պէյլէ եանմագատա տրը։

—Իմլագը Հիւմայունէէն օլարադ, Հայատար բաշատա օլան վասի իւզիւմ պաղարը պու տէֆա թէրաֆը հաղրէթը Շահանէտէն ատաքիրի նիզամիյէի Շահանէլէրինէ հէտիսէ վէրիլմիշ օլուս զունատան, Փատիշահը ատաքէր փէրվէր էֆէնտիմիզ հաղրէթլէրինին պու ինայէթը ճէլիլէսի տախի քէմալը շիւբրանիյէթլէ գապուլ օլունատագ, թէզայէիւսիւ էյամը եօմրիւ իպպալը Փատիշահանէլէրի հագգընտա տայիմա ճայիզ օլան էտիյէի խարիյէ, պինէրճէ տիհէնատէն պիր գաթ տահա եատա իւ թիզքեատ գըլընմըշ տրը։

—Դէվգէլատէ մէմուրիյէթլէ. Թունուս ճանիպինատէ օլան Հայատար էֆէնտի հաղրէթլէրի, մէվճուտուս մայէէթի օլան ֆըրգայը տօհանմայը Հիւմայուն իլէ պու հաֆթա Ալիթանէյէ մուվասլէթ իթմիշ տիր։

—Պու տէֆա էքսէրը Իւրոբա զաղէթալէրինատէ շու քէյֆիյէթ եազըը տրը։

Իւրոբատա քիլիսէ միսիլլի իպատէթկեահ օլան մահալլէրին ճէատէթի էօշիւլլէրէք, շու հիսապ թէպէյեիւն իթմիշ տիր։

Ռօմանըն Ս. Պեարոս քիլիսէսի, էլլի տէօրթ պին քիշի ալըրմըշ. Միլանընն ուլու քիլիսէսի օթուզ եէտի պին Օնարանըն Ս. Ռօշ քիլիսէսի եիրմի պէշ պին. Ամյա Սոֆիա եիրմի իւչ պին. Փարիսին Նօթրը Տամ քիլիսէսի, եիրմի պիր պին. Ինգլա ուլու քիլիսէսի օն իւչ պին վէ Ս. Էնդրիկին Սէն Մարգ քիլիսէսի եէտի պին։

Պունլարատան մատատա օն պէշ եիրմի պին քիշի ալըր տահա բէք չօգ պէօյիւք քիլիսէլէր վար իսէ ատ, կէօրիւնիւր քի պունլար հէնիւզ հիսապ օլունմամըշ տրը։

—Իարիսատ մուգիմ Թօշիրա սարրաֆ ճիւմէնին մալիւմիւ տիւր։ Պէյլէ զէնկին ատամէրատէն պիրէր վէսիլէ իւլէ ագճէ իսթէյէն բէք չօգ օլուբրատա, հէլէ Թօշիրատէն իսթէյէնլէր հատատ իւ հիսապա կէլմէզ տէնիր։

Կէչէնատէ պու մագալէյէրին պիրիսի, Թօշիրատէ պիր մէկթիւպ եազըզ, էլլի պին ֆրանգ վէրիր իսէ, քէնտիսինի եիւզ էլլի սէնէյէ գատար եաշամմագ իւզրէ պիր էսրար էօրէթէճէյինի պէյան իտէր. վէ Թօշիրա շուճէվապը վէրիր։

“Հիրան էէրէ շու գատար լիրա կէօնտէրմէզսէն, սէնի էօլտիւրիւրիւզ տէյի պէնատէն բարա իսթէյէն բէք չօգ օրմուշ տուր. լաքին էօմիւր ուզունուզուս վատ իտէրէք բարա իսթէյէնլէրին իլքի սէն օլտուզունատան, պու ինանմէյէթինատէն իֆրաթ թէշէք քիւր իտէրիմ։

“Հալ պու քի, տինիմին իգթիզատընճա, էօլիւմ վէ էօմիւրիւն Ալլահրն էլինատ օլտուզունա պէօյիւք իմիդատրմ օլտուզունատան, Ալլահրն էմրինէ գարշը ուզուն եաշամայը տատի թէճվիզ իտէմմ. իմտի պուլտուզունուզ էսրարը, քէնտինիզէ գուլլանմանընզը նասիհաթ իտիպ, պունու իլէ պէրատէր եիւզ էլլի սէնէլքը էօմրիւնիւզիւ էզ ճան իւ տիլ թէպրիք իտէրիմ։

ԱՀՎԱԼԸ ՄԻԼԼԷԹ

Իրմիր վ-գո-ալը, զաղէթալէր, Կրօնական ժողով, Պրաղոական ժողով, Խառն ժողով, վէ սայը էյ-ալ պին գապար Յանյնաժողովլար էյ-ալերինէ։

ԵԹԷ ոգբա լաեսցեն, քարինքն աղաղակեսցեն։

Պաղէթալէրին վէ մէկթուպլէրին եապրըզը սահիհ իսէ, Իզմիրատ էքի քիլիսէտէ բաբաս պապարգա ջըգարդատա, ճէօմատաթատան պաղըզարը խորանա հիւճիմ իտիւպ, բաբասը բէսմի էյպիսէլէրինատէն սօյուպ, պատարագը մէն իթմիշլէր տիր։

Խրիսթիյանըզըն էն իսաֆիֆ տէրճէսինէ էէթիշէն միլլէթլէրատէ, պու մագալէ պիր հապատաթա նէ ճէղա վէրիլիր, իսմինի վէրմէք իսթէմէյիզ. իսթէյէն գօսիշէլէրատէն ազնայապիլիր։

Պունու տէմէքլէ, միւրատըմըզ պու հապատաթէ ճէսապէթ իսէն էշիտա իւզէրինէ օ աղբը ճէզայը տատվէթ իթմէք օլմայըպ, իլլա օ ճէղատան քէնտիլէրինի գուրթարմագ տրը։

Հիւնքի պու մագալէ հապատաթա, ախէր եէրլէրատէ աղբը ճէզայէր վէրիլիրսէ, տիկէր թէրատիատան տախի բուհանի կիրուհուն հուգուգ վէ նամուս մուհաֆազա օլունմուշտուր։ Պիզատէ պունուն մուզայիրի բուհանի կիւրուհուն հէմ հուգուգու վէ հէմ նամուսու, եինէ բուհանի հիւքիւմէթատէն բէզիլ ըրավայ օլուպ մէյատանա ատթրմըշ տրը։ Աէօղիւմիւզ ապէս իսէ ատ, պիր տիշէ հլնէ ճիւմլէ մուվաճէհէսինատ եէրլար իլէ մէյատանատա օգունատան էվլագ իլէ, պիր տիւպիյէ ֆահիշէ ատնիպ ատ, սահիպի սէս չըգարմագ վէ նամուսունու տատվա իթմէզսէ, սօղատատան պիրիսի օ տիշէ հլնէ ֆահիշէ մուամէլէսի իտէր իսէ, թատիպ վէ թէյտիպ օլունմագ զատն իտէրիզ։

Ամին պէօյէ ատ միլլէթը Իզմէնիյէ բուհանի կիւրուհինին ըզդ ունամուսու պիլմէմ գաչ սէնէլէրատէն պէրու պէհէր եէվմ զաղէթալէր վասէթասը իլէ հէր ճիհէթլէ բէզիլ վէ ըրավայ օլտուգտա, պիր սահիպի չըգըպ տա տավա, վէ պու կիւրուհուն ըզդ իւ նամուսունու վիգայէ իթմէտիյինատէն, պու մագալէ հիւճիմէր տախի թատիի տիր։

Իզմիրատա հիսապըզը մանասթըր թարիգաթլարը օլուպ, պունլարրն պիր թագըմընա տա ըռոյ թարիգաթը ատնիր, քի միւատէթը էօմրլէրինատ լագրատը իթմէղէր. Իզմէնի միլլէթի քի, պու թարիգաթլարրն հիչ պիրինէ իթիպար իթմէյիպ, տատա 1864 սէնէսինատ մանասթըր թարիգաթընա նիզամ եաբմագտա տրը. պիզէր իլէ պէրապէր իֆրաթ թատճիպ իտէճէք տիր. տույտուգտա քի, մէյէր Կրօնական ժողով. չօգատան պէրու պու Իտին թարիգաթընա եաղըմըշ օլուպ. պիր ըռոյ Դիբանու օլմուշ տուր։ Վէ չիւնքի ինատան իչին միւատէթը էօմրիւնատ ապղընը աչմամագ վէ լագրատը իթմէմէք բէք աղըր պիր քէյֆիյէթ օլտուզունատան, պու թարիգաթտա օլանլար տա պաղէն աղզընատան լագրատը գաչըրտըրլար իսէ ատ, տէր ագապ մեծաւորրրին էօնիւնէ տիզ չէօքիւպ աֆվընը տիլէմէքլէ. թէպրիյէր զիմմէթ իտէրլէր, պէօյէ ատ Կրօնական ժողովքուն պաղը աղզընատան լագրատը գաչըրտըզը օլմուշ իսէ ատ, տէրագապ մեծաւորուն էօնիւնէ տիզ չէօքիւպ աֆվընը տիլէտիյի տէ պէրապէր էօրիւմիւշ տիւր. պու տա պիր իսպաթ տրը քի, Կրօնական ժողով տահիհ ըռոյտար թարիգաթընատան տրը։

Կրօնական ժողովուն լագրատ, եաիսատ թէճամին օլտուզունա պաշգա բէք չօգ իսպաթլար տա վար։

Ինդզք օլունուր, ճէվապ եօք. հիւքմէ պէքլէնիլիր, հիւքմ եօք. քիլիսէ ուսուլէրինէ գարշը հարէքէթլէր օլունուր, սէս չըգմագ. բուհանի կիւրուհի ըռավայ օլունուր, ատատա եօք. քէնտիլէրի լանդգաթի զէմմիւ ֆայդ օլունուր, ահ եօք. ֆէթվա իսթէնիլիր, եինէ տիլ չէօզիւմէզ. եա հիքմէթլիւ թէճամին թարիգաթը, Իզմէնիսթանատա տախի նէ չապուգ եէրլէշիր։

Ամմա, Սահմանագրութիւն ահքեամընճա, զաղէթալէր սէրպէսթ տիր վէ նէ իսթէրլէրսէ եաղաճագլար, պիզ մէն իտէմէյիզ, տէնէճէք. Սահմանագրութիւն հիւքմիւ պէօյէ իսէ, (իսէ պիրմէյիզ. Սահմանագրութիւնուն ներէսինատ եաղըը տրը պու եա) պիզ զաղէթալէրին սէրպէսթիյէթինէ գարշը տէյիլիզ։ Լաքին զաղէթալէր բուհանի կիւրուհէ հիւճիմ սէրպէսթ իսէ, բուհանի կիւրուհի տախի քէնտիսինի մուհաֆազայէ սէրպէսթ տէյիլ մի տիր. պու սէրպէսթլիք եաբընը պիր թէրաֆլը մը տրը։ Զաղէթալէրին սէրպէսթլիյինի ինքեատ իտէմէյիզ. լաքին պունուն իլէ պէրապէր հիչ պիրի նամերալը պէտանամըզընատան գուրթուլմագ. չիւնքի էլի սիլահըզ վէ մուհաֆազասըզ պիր կիւրուհ իւզէրինէ լանդգաթի հիւճիմ իթմէքատէ տիրլէր. սահիհ պիր եէյտալիք պունու գապուլ իտէմէզ։

Լիւրբատա գանը գաթիլլէր զուհուր իթմէքատէ, մագթէէյէ հիւքմ օլաճագլարը աշիքեատ օլտուգտա տատախ, եինէ քէնտիլէրինէ տէրլէր քի, քէնտինիզի մուհաֆազա իսէն, պիր սէօյլէյէճէյինիզ վար իսէ, սէօյլէյին վէ գուրթուլուն։ Պուտրէթի օլմայատա տախի, քէնտինի գաթլէ հիւքմ իտէճէք հիւքիւմէթ, քէսէսինատէն բարա վէրիր վէ գաթիլէ պիր ավագաթ թայեին իտէր քի, միւմքին իսէ մուհաֆազա իթմէսն, վէ պու թարիլէ գուրթուլան տա օլաբ։

Այս Իզմէնի բուհանի կիւրուհի, պիր գանը գաթիլ գատար տա մը հուգուգունուզ գալմատը։

Խիւլասայը քէլամ, պիր միլլէթին մուհաֆազայը հուգուգու բուհանիյէսինէ մէմուր թային օլունատան պէօյէ պիր մէճլիս, պիր հայաթ նըշանէսի կէօսթէրմէտիկի կիպի, հալի իլէ հէր քէս ատ օ հուգուգա եօլմիւշ նազարը իլէ պագըպ, պաշար թէճրիւ իթմէյէ։ Պիզէր բէք էմինիզ քի իքի բաբաս խորանատան աշաղը ալընմըշ օլտուզու հալտէ տախի, Կրօնական ժողով եինէ աղզընը աչմայուճագ տրը. ֆագաթ պունատան սօղրա աչատա, արթըգ պիր ֆայտէ եօք տուր։ Կրօնական ժողով պու հալտէ օլտուզու հալտէ, օ պիրլէրի նէ հալտէ տիր ատճատա. պունլարրն տա հալի պիզլէրէ չօգ պիր շէյ սէյլէմէյէ հաճաթ պըրագմագ. իւչ սէնէսէն պէրու կէօրտիւյիւմիւզ պաշգա պիր շէյ տէյիլ տիր, իլլա, իսթիֆա, ինթիխապ, վէ յանճնաժողով. վէ պէօյէ կիտէր խէ, ատնիզին գումու, կէօյիւն եըլտըգլարը, իլք պահարրն կիւլէրի կիպի սայըմագ վէ հիսապա կէլմէգ շէյլէրին պիրի տէ, Իզմէնի միլլէթինին յանճնաժողովարը օլաճագ տրը։ Իյա Սահմանագրութիւն . . . . . օ եինէ պիր շէյ եարատագատա տրը. եանի հիչ օրմազա հէր քէսին իճրայը մէրատընա պիր ալաթ վէ պիր վասէթա օրմագատա տրը. այնի էքի եանը պիր չէքիճ կիպի. վէ շիւպհէսիզ պու սէպէպլէ տիր քի,

Պիր եէրտէ, մէսէլա Պուտուսատա չօգլուզուն իսթէտիյի զաթ, ըէիս նասպ օրմագ, Սահմանագրութիւնուն ահքեամը կէօսթէրիլէրէք։ Տիկէր եէրտէ, մէսէլա Մուշատա, ազարրն իսթէտիյի ըէիս նասպ օլանուր. սահմանագրութիւն այագ ալթընա ալընարագ։ (1) Պիրինին իչի իւչ կիւնատ պիթէր վէ իչինէ կիտէր, տիկէրի իւչ սէնէ պէքլէր վէ պիր իսապէր ալմագ. վէ պու պիրի պիրինէ մուզայիր մուամէլէթին քէսֆիֆէսի տէ Սահմանագրութիւն իսմինէ տիր. տատա պունատան էօթէյէ իլքի եանը պիր ալէթ նասրլ պուլունատիլիր. վէ միւճէրրէտ պու սէպէպտէն նաշը տրը քի, Կրօնական, Պաղաքական, Խառն, Մասնաւոր, հէր հանկը ժողովք օլուր իսէ օլսուն, եա պիր նիզամ եաբմայա, եա տա իհգագը հագգ իթմէք իչուն ճէլմ օլունմուշ ճէմիյէթլէր օլտուգլարը հալտէ տախ տիւզիւն պիր սէմէրէ հէնիւզ քէնտիլէրինատէն կէօրիւլէմէմիշ տիր։

Վագտա պիր չօգ տիլէնտիրմէքատէն սօղրա, սատագա նէվինատէն օլարագ պաղը իհգագը հագգ օլտուզուտա վար տրը. լաքին տիլէնճիլէրին սայըսընա վէ քէսրէթինէ նիսպէթլէ պու սատագա տա զայէթ նօգսան օլտուզունատան, իհգագը հագգ տիլէնէնլէրին չօղուս գօվուլուր, եախատ գաբու, եիւզլէրինէ գաբանրը, վէ ազը սատագայա նայիլ օլուր. պիր տիլէնճինին եիւզիւնէ գաբու գաբանըպ տա, օ պիր գաբուտան սատագա խթէմէյէ կիթմէքատէ. նիչին թաճիւպ օլունուր էօյլէ իսէ։ Պութսուզ տուր օ զաթ քի գաբուսունա կէլէն տիլէնճկի գօվար. պին գաթ գութսուզ տուր օ զաթ քի, քէնտիսի գօվտուգտան սօղրա տախէրինին գաբուսունատան տիլէնմէյէ տէ պըրագմագ. պու հարաքէթ տիլէնճկի հէլաք իթմէք տիր։

Պունուն իլէ պէրապէր միլլէթտաշընա էքմէք տիլէնտիրմէք, պիր գուսուր իսէ, հագգ տիլէնտիրմէք բէք պէօյիւք գապահաթ տրը։

Սահմանագրութիւն սայէսինատէ միլլէթին իւզէրինէ պաշ վէ եաղ եա-

---

(1) Սահմանագրութիւն այագ ալթընա ալընարագ տէմէմիզլէ թաճիւպ օլունմասը։ 48 ինճի պէնատէ շու վէճճ իլէ եաղըը տրը։ Բ. Խորատանէր Լանէ Լանատրը էր Փոքանոթիեան Խզլին Կընոթ, և այլն։ Պունուն տէքեամը պաշգա պիր շէյ օրմագ իլլա շու քի. Հէր մանասթը. քէնտի բէխիսի քէնտի ինթիխապ իտէճէք. վէ քէնտի իչինատէն. պիւթիւն տիւնեանընն գայտէսի տէ պու տատը. քէ զալիք եէնի պիր նիզամ մուճիպինճէ չէնրլէրատէն 24 սատաթա գատար սուգագ օլան վանքլարրն վանահայրլարը շէնրլէ առաջնորդ տա օրգանիզէճքլէր։ Ս. Կարապետ վանքը իսէ Մուշատան անճագ տէօրթ սատաթ ուզագ տրը տէնիր։ Խրիմեան Մուշ միաբանը տէյիլ տիր. Մուշ մանասթրընատան ինթիխապ օլունմամըշ տրը. պու ճիւմլէ Մոսէսին գավինճէ վանահայր նասպ օլմուշ տուր. Խրիմեանընն իսթէրը իչուն առաջնորդլուգ տա վանահայրլգատան այրըմըշ տրը. սէպէպ. Խրիմեան, Խրիմեան գարճեալ Խրիմեան։ Ալլանրն պիր թէրատը Խրիմեանընն վանահայր օլմասընը իչէր. ամմա Մուշ պաթմըշ. հաճէթ տէյիլ էյէր Խրիմեան միլլէթինի սէվէր իսէ, պու թարլ թէվճիհատրա իւզէրինէ պրաղզրան վանահայրլգատան տա խոթիֆա իսէր. վէ օ վագրմի կէրշէքատէն ապիզ մի միլլէթինի սէվէր վէ միլլէթի ուզունա հէր փէտաքարլըգա հաղը պիր զաթ օլտուզու իսպաթ օլուպ. քէնտիսինի ճիւմլէտէն զնատ մէտ իսէն պիզ օլուրուզ։

զաճագ տէյլ, բէք չօդ պօշ գապլար հաղբրլսթանլար օլտու. ալէմ պիլիր քի պու պապտէ իթիֆատրմըզ նէ գատար գըսսա իսի, վէ վուգուսթատ զանն իսէբսինքի պիղի թասսիֆէ գօշար. վագտա պալ վէ եաղտան իւմիտսիզ իսէքտէ, եախօտ տահա ասզրուսու պունուն վագըթ իշի օլտուզունա ագլըմըզ էրմիշ իսէ տէ, հագգանիսէթին տախի պու տէրէճէ գուրագլըզա տիւշէճէյինի ասլա մէ մուլ իթմէզ իսիք։

Վէ չիւնքի, էքմէք, վարիսէթ, եաղ՝ուր վէ սայրըք գըլլէթի եալնըզ պիր վագըթ իշիւն տիւր. վէ ադ չօդ վագըթտան սօզրա արգատան պիր պօլուգ եէթիշիպ զիանը տօլտուրուր պունա օ գատար թէէսսիւֆ օլուն մաղ, նէ գատար քի հագգանիսէթ գըլէթինէ. զախիրէ գըլէթլէրինտէ, պապա, էվատ, ֆամիլեա, մահալէլի, քէօյլու, հէպ պիրլէշիր վէ պիր պիրինէ մուավենէթ իսէր. պունուն մուզայիրի հագգանիսէթ գըլէթի, փէտէր էվատ, մահալէլի, քէօյլու, շէհրլի հէպ պիրի պիրինտէն ա յրըրը վէ պիր պիրինէ տիւշման իսէր, վէ էլ գաբուսունու տա էյէ ալտըրը, օնուն իշիւն թէէսսիֆիւ տէ պէօյիւք օլուր։ Ամարըզքի պու իսալինանէ իսթարաթա խասիմանէ նազար իլէ պագըմայաճագ տըր։

Ռէրիտէի Հավապս, վէ Լանկն մասպէսի.

Օգումագ էօյրէնմէք իշիւն Լինֆ Պէ Ռիւպիւնտէն պաշլամագ լազըմ կէլտիսի միսիլու, թէրպիսէ էօյրէնմէք իշիւն տախի պիր թէրպիսէ էլինֆ պէ ճիւզիւ օլտա, շիւպհէսիզ իւք տահինֆէսինտէ, հրուֆաթըն էլինֆի եէրինէ շու թէրպիսէ գայտէսի եաղըմը օլուրուտու։

«Պիր ատամ պիր մուպահասա իթտիսի հալտէ, սէօզիւնիւ պիթիրմէտէն իշինէ կիրիպ, օ ատամըն լագըրտըսընը քէսմէք վէ գարշը սէօյլէմէք. հիսէթը մէճմուէի ինտանիսէտէ պիրինճի թէրպիրէսիզլիք տիր։»

Ռէրիտէ իլէ Մէճմուա, պիր պիրի մուվաճէհէսինտէ, պու կիւնքի կիւն այնը պու հալտէ պուլուսունուրլար։

Կէչէն հաֆթա եանկրն մատտէսի իշիւն Մէճմուատա պիր մուպահասա եաղմագատա օլուպ, սէօզիւմիւզիւ պիթիրմէմիշ օլտուզումուզա նըշանէ օմմագ իւզրէ, զկրինէ Իլէրի-պէ պէվամ օլունաճագ տէյլ տախի եաղմըշ իսիք. տէմէք օլուր քի, տահա նէ տէյէճէյիմիզ, վէ մուպահասայա նէ նէթիճէ վէրէճէյիմիզ նամալիւմ իսի։

Ռէրիտէ, պու մուպահասանրն ապրասընա կիրիպ, վէ հաթթա մուպահասամըզա մուգատտէմէ մագամըն տա օլան պու գրթայը, նէվկէսինէ տախի տէրճ իտիպ, տէմէզ քի պու նուն տահա արգասը վար, վէ Ռէրիտէյի օգույանլարա թասիրաթը իլէ էօյլէ կէլիր քի, սէօզիւմիզիւ քէսմիշ պիթիրմիշիզ։

Մէճմուա, պու պիշիմտէ ումումկէ թագտիմինի, հագգընտա ատէթա պիր հագսըզլըգ ատտա իսէր։

Պիլմէյիզ նէ սէպէպէ մէսնի տիր, ֆագաթ մուզայիրինի տէ պէբլէմէյէ ճիւզելի մերթէպէ օլուսուն պիր հագգըմըզ օլտուզու հալտէ, Ռէրիտէնին պու պէտտահլըզը քէմալը իսթիրըսպըմըզը մուճիպ օլմուշ տուր. վէ եալնըզ պու տա օլսա, երինէ ազըմըզը աշմազ իսէք տէ, զկրինտէ միւթալսա սէրնամէսի իլէ եաղտըզը վահիյաթտէ, տահա զիատէ պէտտահլըզ ալամէթլէրի կէօրիւնտիւյինտէն, հագգըմըզտա պիր տուի զանն տավէթ իթմէմէք իւզրէ, թէճվիզի սիւքիւթ պիր աղ միւշքիլճէ իսէ տէ, գարշըմըզատաքի տէ հէնիւզ վէտէրինին եէրինէ կէչմիշ պիր չօճուգ օլտուզունտան, լագըրտըսընդն գալէմէ կէմէյէճէյինի տէ պիլիպ, շիմտիկիք եա Ինկիլիզճէ եա տա Թիւրքճէ պիր թէրպիսէ ըէտալէսի թէտարիք իսէրէք, հէմէն տէրսէ տէվամընը նասիհաթ իթմէյէ գանատթ իսէրիզ։

(Ամերիկեան դասախօսէ)

Գուտտու շէրիֆէ միլէթը Իրմէնիյէ բաթրիսի ինթիհապ օլունան Լասայի վարդապետ հաղրէթլէրի, բազար երթէսի կիւնիւ Սրիթանէյէ մուվասըլէթ իթմիշլեր տիր։

—Գաղը ղաղէթալէրտէ եաղըլտըզնա նազարէն, սու նազըրը հաղրէթլէրինին ինֆատէսի իւզրէ, պու սէնէ պէնտէր օ գատար տօլմուշ տուր քի, օթուզ գըրդ սէնէտէն պէրու պու տէրէճէ տօլկունլուգ կէօրիւլմէմիշ, վէ չօղունտա եիրմի, եիրմի պէշ վէ օթուզ արշըն գատար սու վարըմըշ։

Պու ճիհէթլէ պիինայէթիհի թատալա պու սէնէ Պէյօղլունտա սու գըլլէթի օլմայաճագը ճիւմլէյէ մէմնունէն թէպշիր օլունուր։

ԻԼԱՆԱԹ

Սէլաթէնի իզզամ հաղրաթը իմարէթի ամիրէլերինտէ թապես օլունան ֆօտուրա լաղըմէ պի իշիւն, կէլէճէք թշրինի էվվէլ մահտուպէն թիճարէթ նէղարէթի ճէլիլէսի տարիրսինտէ ագտ օլունճագ գօմիսիօնտէ, իշպու խլուլուն էիրմի տէօրտիւնճիւ բէնշէմպէ վէ էիրմի ալթընճը ճանմա էրթէսի կիւնլէրինտէ անա խամայիլ վէ Խումէլի գրդզճա հրնթասը մուպահա օլունաճաղընտան, վէ զիքր օլունան բէնշէմպէ. վէ ճանմա էրթէսի կիւնլէրինտէ միւնագասասը պիլինճրա գարար վերիլերէք գամի ֆիյաթ օլունուպ, նիհայէթ սահթ տօգուզ բատտէլերինտէ գօնթրաթցա բաղթ օլունաճաղընտան, պունտան, եանի սէնէտէ բաղթ օլունտուգտան սօղրա զախիրէ կէթիրէն օլուր իսէ, պիթթապի գապուշ օլունմայաճաղը ճիհէթլէ մէզքիր էճնա հրնթանրն սէֆինէլերինտէն սօնտա իլէ ալընմըշ. նումունէլերիլէ զախիրէ վերմէյէ խթէքլի օլան թիճարէ վէ տէլլալէրին, զիքր օլունան կիւնլէրտէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

(Գու իլան սեպտ. 24 բէնշէմպէ ախշամ իւզերի եէտիմիզէ վարմուշ տուր։)

Ռուսիա աէվլէրի գանչէլերիասը իլանը.

Պին սէքիզ եիւզ էլլի սէքիզ սէնէի միլատիսէսինին իպթիտասընտան պէրու Ռուսիա տէվլէթի բասաբօրթունու համիլ օլուպ, թէֆիրքի թէպպէսէթ գօմիսսիօնունա կէլմէմիշ օլան քէսան, իշպու մահը հալան էյլուլուն սէքիզնճի կիւնիւնտէն եիկիրմի պիր կիւն զարֆընտա, տէվլէթը միւշարիւլէյհանրն Տերսաատէթ գանչէլերիասընա կէլերէք, մութլագա բասաբօրթլարընը իպրաղ իլէմէլերի, վէ պու միւտտէթ զարֆընտա տախի կէլմէյուպ բասաբօրթունու իրայէ ու իպրաղ էյլէմէյէն քէսանրն իսմերի տէֆթերտէն թէրբին իլէ, եէտերինտէ օլան բասաբօրթլարը քէհենէ լեմ եէքիւն հիւքմիանտ օլուպ, քէնտիլերի տախի ասլա Ռուսիալը թանրմայաճաղը տէվլէթը Իմպէրատիյէնին Տերսաատէթ գանչէլերիասը թէրաֆընտան իլան ու պէյանէ մուպատէրէթ գըլընը։

8/20 սեպտ. 1864։ 6

ՀԻՆԳԻՒԹԹԸ

ԿԱՄ

ԱՆԱՌԱԿ ԿՆԿԱՆ ՄԸ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Թարգմանեց Արքենակ Հայիւնէ

Կոսպանդնուպօլսէ.

Տպագրուեաւ Ո. Յ. Պէ-ըչճեան.

1864

Օէմանէ ճահիլէրինէ հիւանիւ իպրէթ, վէ մուճիպի թէրպիսէ օէմագ նէյէթի իլէ Իրմէնի աշխարհաբառ լեսանընա թէրճիւմէ օլունան պու թէէլիֆ, սաթրըը Սերճանտա, Պ. Պաղասսար վէ Պ. Մարգարեան տիւքքեանլարընտա։

Լէէնի խանտա Ն° 2 օտատա, Մահմուտ քաշատա Պ. Պաֆֆաֆեան վէ Պ. Փօրթուգալեան տիւքքեանլարընտա. վէ Մագասճըլարտա Մ. Ր. Թրուանրն տիւքքեանրնտա ֆիյ 6 ղ։ Թուէնի վէ Զայն զաղէթալէրինէ ապանաթ օլանլարա իւչէր ղուրուշ։

ՀԵՏԱՋՕՏՈՒԹԻՒՆ

ՏՕՄԱՐԱԿԱՆ ՎԻՊԱԿԱՑ

Ի Տ. ԵՐԵՄԻԱ ՔԱՀԱՆԱՅԷ ԽԱՍԳԻՒՂԻ

Կ. Պոլիս. Մի-Հէնթէսեան Տպարան. 1864.

Սաթրըը հէր Իրմէնի քիթապճըլարընտա. ֆիյ 3 ղուրուշ։

Բանկալսի ճատատէսինտէ, Ֆրէնք քիլիսէսի իթթիսալինտէ, իրի ուֆագալթը եէտի խանէ իճար իլէ վերիլէճէք օլտուղունտան, հէր քիմ՝քի կէղմէք վէ թութմագ խթէր իսէ, ճատատէի մէղքիւրտէ 59 նումէրօ իլէ մուրագամ, թիւթիւնճիւ տիւքքեանլնատաքի թիւճիւնճիւ Լանկէ միւրատճատաթ իթմէլէրի լազըմ կէլիր։

Մահմուտ փաշա ճամիի շէրիֆ իթթիսալինտէ մէնկէնէխանէտէ, հէր նէվի գումաշ իփէքլի, մանթին, շալ, վէ գրէվ վէ սայրը պիլճիւմէ էշեա կէսիլմիշ վէ եադանմըշ վէ պօղուլմուշ օլան էնթարի, ֆիսթան վէ շալ եէլէքլէրին, եէնի կիպի բարլագ վէ մէնէվիշլի քէրատահ օլունուպ վէ սրմայա տայիր իշլէմէ օլանլարընն տախի այնը եէնիսի կիպի օլուճաղը, վէ պունլարրն ճիւզելի ֆիյաթլէ քէք թէմիզ օլարագ նէվճատա մաքինա իլէ իճրա օլունաճաղը իլան օլունուր։ 3

Լէէնի գաբու մէյտան չէշմէսի ճիվարընտա օն արշըն եիւզ, օթուզ արշըն տէրինիք ճէման իւչ եիւզ արշըն արսա իւզրինտէ պէշ օտալը պիր խանէ, տէրունինտէ պիր ագար սու խաղինէսի, պիր պէօյիք վէ պիր տէքիւչիք սու գույուսու իլէ պաղչէսի վէ սայրը միւշթէմիլաթը մէվճուտ վէ 292 Ն° իլէ մուրագամ իշպոտ խանէ սաթլագ օլուպ, իսթէքլի օլան գույումճու շարսուսու ճատատէսինտէ 28 Ն° գույումճու տիւքքեանլնատաքի զաթ իլէ սէօհպէթինի իսէպիրլերը։

ՊՕՐՍԱ 1864	Սեպտեմբեր 21			ՄԷՍՔԻՒՐԵԱԹ	Բաղար էր՝. Սեպտ՝ 21	Սալը 22	Չարշամպա 23	Բէնշէմպէ 24	Ճուման 25		Ճուման էր, 26
Լնտրա 3 այ վատէ Ղրշ.	109 3/4	109 1/2	109 3/8	Մէճիտիյէ լիրա . . Ղրշ.	101 20	101 20	101 20	101	101 20	101 20	101 20
Փարիս „ „				Միւմթազէ ֆայ. ալընմը „	70 7	71 9	71 13	71	71 10	71 1	71 2
Ամսթրտամ 3 այ վատէ „	23 18	23 15	23 15	Օնսէ՝ թէրթ. ֆայ՝ ալ՝ „	46 20	46 20	46 20	46 20	46 20	46 20	46 20
Վիէննա „ „				Գօնսօլիտէ . . . . „	59 7	59 9	59 13	59	59 10	59 1	59 2
Հէնսվա „ „				Գօնսօլիտէ ճէտիտ . „	59 7	59 9	59 13	59	59 10	59 1	59 2
Նարօլի „ „				Թէրթիպաթը բաղիա „	58 27	58 29	58 33	58 30	58 30	58 28	58 22

ՉԱԽԻՐԷ 26 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

		Ղուրուշ
Թայդան Արնաւուտ	քիլ	22–24
Իսմայիլ	„	22–23
Գալաս	„	—
Բուսէլի Պալչըգ	„	18–20
„ Պուրղաղ	„	21–22
Ալոֆ գըրճա	„	—
Իպսալիլ	„	16–19
Իսմայիլ	„	—
Սամսօն	„	—
Պուրղաղ	„	—
Պալչըգ	„	21–22
Գօզ օրօզ Գալաս	„	—
Աբրա	„	7½–8½

Մէճմուասի 180,000։

ԷՄԹԱԱՏԻ ՏԱԽԻԼԻՏԷ 26 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

Ռնտօլոմ սէրէմ	. .
Թիֆթիֆ էնգարէ	. .
[illegible]	. .

ԷՄԹԱԱՏԻ ԷՃՆԷՊՈՒՏԻ 26 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ՊԷԼԼԷ ՎԷ ԹՕՋ ՇԷՖԷՐԻ	Ղուրուշ
Ինկիլիզ բրիմօ 6–10 լիպրա գանթար	. . .
Լիվերբուլ 10 լիպրա „	. . .
Օլանտա սէպրու 6–10 լիպրա „	. . .
Ամբրա 8 „	. . .
Ֆրանսըզ միւշտանլը „	290–295
Ինկիլիզ թօզ „	270–272
Օլանտա էքսթրա „	270–272
„ պիրինճի „	262–265
„ իքինճի „	260–262
„ իւչիւնճիւ „	258–260
Ֆրանսըզ „	258–260
ՏԷՄՈՒՐ Ինկիլիզ չէշիտ լամա տէօրթ	60
քէօչէ եուվարլագ „	65
„ եարմա „	70–75
„ սամ՝ չէշիտ իլէ „	110–115
„ չէմպէր „	100–110
„ Մոսկով չէշիտ „	110–115
ԳԱԼԱՑ „	750–755
ԴԷՐԻՆՋԷ [illegible]	[illegible]

Գուրշուն ֆրանսըզ . . . . գանթար		. . .
Չէլիբ պիր սըքըր 0 . . . . . „		
„ իքի սրքըր 00 . . . . . „		180–185
ՍԱՀԱՏ Մարսիլիա չէշիտ . . . „		. . 150
„ Ինկիլիզ 40 օգկասը պիր „		. . 150
ՄՕՐ ՊԱԳԱՄ . . . . . „		. 55–60
ՍԱՆԹԱՄԱՐԹԱ . . . . . „		200–250
ԶԱՃԸ ԳԷՊՐԷԶ . . . . . „		. 30–32
ՀԱՅ Ինկիլիզ . . . . . „		. 35–38
ԿԷՕԶ ԹԱՐԸ Ինկիլիզ . . . . օգկա		. 5– 6
ԳԱՖԷ Գաբօ ֆինօ . . . . % „		1150 1170
„ Իքինճի . . . . . „		1120 1040
„ Իւչիւնճիւ . . . . . „		1080 1100
ՉԻՎԻՏ Ինկիլիզ . . . . . „		110–130
ԳԷՐՄԸԶ . . . . . „		. 35–65
ՊԻՊԷՐ Լօնտրա Մարսիլիա . . . „		5¼ 5½
ՆԸՀԱՏԸՐ Ինկիլիզ . . . . . „		. 6
„ Մըսը ֆէճտոպ էօգ . . . . „		. . .
ԹԷՆԷՔԷ + Նշան չինթ սանտըգ . .		320–325
ՐՕՄ Ամերիգա . . . . . 1 կալօն		9½ 11
„ Ինկիլիզ . . . . . „		. . .

ՄԷՃՄՈՒԱՑԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՄԷՄՈՒՐԼԱՐԸՆՆ ԻՍՄ ՎԷ ՄԱՀԱԼԼԵՐԻ

ԱՍԻԹԱՆԷ. Պէօյուք Եէնի խանտա Թիւլպենճեան Յովակիմ։
ԱՏԱՆ. Բալամուտ օղլու Յակոբ աղա։
ԱՖԻՕՆ ԳԱՐԱ ՀԻՍԱՐ. Կարապետեան Վարդան
ԳԱՅՍԷՐԻԷ. Պէկիրեան Խոսրով Պէյ։ աղա։
ԷՍԿԻ. Թարագճեան Յովսէփ աղա։
ԷՆԳԱՐԷ. Սինէօր Հիսանի Լէճնարտի։
ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ. Ոսկիեան Էնգարէլի Կարապետ աղա։
ԷՏԻՐՆԷ. Յովհաննէսեան Թորոս աղա։
ԷՐԶՐՈՒՄ. Հապանեան Գրիգոր էֆէնտի։
ԹԷՔԷՖԻՐՏԱՂ.
ԹՐԱԳՈՒԶԱՆ. Մաղէնեան Պետրոս աղա։
ԻԶՄԻՐ. Թ. Սըլալեան Սարգիս աղա։
ԻԶՆԻՄԻՏ. Գ. Տ. Թ. Գասպարեան։
ՀԱԼԷՊ. Յ. Ս. Քուրքճեանօֆ։
ՄԱԼԱԹ. Զօրպաճը օղլու Հաճի Տէվլէթ աղա։
ՊԱԼԱՏԱՆ վէ ՄԱԻՍՈՒԼ. Աբրիկեան Թովմաս աղա։
ՊՈԼՍԱՏԻԿ. Տէրդաւիթ օղլու Պետրոս աղա։
ՊՐՈՒՍԱ. Կէմիճեան Նշան աղա։
ՎԱՐՆԱ. Հաճի Կարապետ օղլու Յովհաննէս աղա։
ՎԻԷՆՆԱ. Զըրտը Վիչէն աղա։
ՔԷՕԹԱՀԵԱ. Լիւլէճեան Լիսան աղա։

ՄԻԵԼԼԻՖԻ ԴԱՍԷԹԱ
ՅՈՎՍԷՓ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

ԴԱԼԼԱԹՍՅՈ ԵՐՄԷՆԻ ՔՈԼԻՍԷՍԻ ՍՕԳՈՒԱԸ Ն° 17
Յ. Մ ԻՍՊԷՆՏԻՍԵԱՆ ԹԱՊԻԱՆԷՍԻՆՏԷ